

- Zlata, Andrea. 1996. "Od teorije autobiografije do dnevnickog istraživanja: Philippe Lejeune". *Umjetnost riječi* 2-3:225-237.
- Znameniti i zaslužni Hrvati 925-1925. 1925. Zagreb: Odbor za izdanje knjige.
- Žanić, Ivo. 1986. *Mitologija inflacije: govor kriznog doba*. Zagreb: Globus.
- Žanić, Ivo. 1993. *Politički diskurs i folklorna matrica*. Ph. D. dissertation, University of Zagreb. (IEF Ms. 1465).
- Žmegač, Viktor. 1988. "Krležina dnevnička proza". *Umjetnost riječi* 1:39-53.

DVIJE KRLEŽINE (PO)ETIČKE SUBVERZIJE U DAVNIM DANIMA

SAŽETAK

Krležini *Davni dani*, dnevničko-memoarski ratni i poratni zapisi s povijesnim horizontom 1914.-1921./22. upisuju se u korpus *literature svjedočenja* (*testimonial literature*) o ratu. Nastojeći prikazati makrokontekst *prvosvjetskog* ratnog homicida, *dnevničko Ja* osim kao introspektivni usmjeren pripovjedač očituje se i kao *ekstrospektivni*, memoarski usmjeren dnevničar. Pritom pored razine svjedočenja o sebi, Krleža uključuje i razinu svjedočenja *Drugog*, bilježenje tuđih svjedočanstava. Ozbiljujući *meduprostor* komunikacije između autobiografskoga i historiografskoga diskurza, Krleža svojom *opovješnom autobiografijom* uranja u politički i povijesni horizont razdoblja 1914.-1921./22., ali ne u potrazi za okriljem *jakih* povijesti, već htijenjem za statusom radikalnog diskurza *Znanja*.

Prvi dio rada kratak je prikaz Krležine historijsko-antropološke kontekstualizacije kojom, da uporabimo Sloterdijkove termine, razotkriva *ciničke* strategije moći human(itar)izma Đure Basarićeka i Josipa Šilovića te *kinizam*, kako ih Krleža atribuirao, *Odisejade* hrvatskih ratnika i *Penelopijade* hrvatskih ratnih udovica.

Drugi dio rada upućuje na Krležino subverzivno tretiranje (re)mitologizacije *kosovskoga mita* kao "Jugomitosa" koji je poslužio i kao mitopoetička matrica umjetničkom diskurzu hrvatskih jugointegralista. Detektirajući opasnost od jugorojalističke *države u nastajanju*, Krleža demitologizira dva osnovna i politički produktivna rekvizitarija *jugomitologije*, *mitsko-povijesnu matricu* koja se "hrani" ideologiziranim mitologijom bitke na Kosovu polju (Vidovdan 1389.) i sublimacijom oživotvorene metafore *Carstva Nebeskog cara Lazara*, te *folklornu matricu* s Kraljevićem Markom kao onodobnim "Superstarom". U razdoblju ozbiljenja *Trijadne SHS* "zamišljene zajednice" spomenuta mitsko-povijesna matrica očitovala se kao *legitimacijski sustav* kojim se evocirao etnomitem *pijemontska Srbija*.

Potica j za provedena propitivanja pružio mi je Krležin (cenzurirani) članak *Narod koji gladije* koji postavlja u *kronohistorijski* sraz *descensus* "vulgi profani" i *ascensus* mesijaniističkoga diskurza o *Jugomitosu*.

Ključne riječi: hrvatska književnost - povijest, Miroslav Krleža, dnevnik, memoari